Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

[illegible]	HANOI	Người đem đến nhà	Gửi có Giấy thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Cao-mên, thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các hàng và Các công sở		8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 160

DÉPOT LÉGAL N° 1060

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
4e page — *Une seule insertion* . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel Par centimètre et par insertion . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái « dịch » chán đời trong nữ-giới ta

Cái « dịch » [illegible] hoành hành [illegible] trong xứ ta mọi [illegible] dữ-dội, không có phép [illegible] giữ [illegible] không có thuốc cứu [illegible] cho yên, biết [illegible] « chán-đời » là điều mà [illegible] chán đời [illegible] rộng không [illegible] rộng [illegible] lại tin [illegible] kẻ [illegible] bọn [illegible] chí-khí tiêu ma [illegible] truy-lạc, mở [illegible] khóc bão thương [illegible] vẫn, mà đối với [illegible] nước, to [illegible] ràng [illegible] mà không chút [illegible]. Gần đây truyền nhiễm [illegible] mà lan rộng đến cả nữ-giới ta [illegible] hạng người ở nước ta từ xưa vốn có tiếng là hay thu phận an thường, nhẫn lao nại khó, [illegible] phụ-công không biết cái gì là cảm khái, ngoài cao ăn buôn bán không biết cái gì là buồn rầu, còn có lạn lợi, gánh vác non sông, đảm-đang mạnh dạn biết nhường nào! mà bây giờ cũng đã mấy ủ-rũ như cánh hoa tàn, bơ phờ như cây cỏ héo, [illegible] những nỗi bể dâu [illegible] ngán ngẩm [illegible] những giọng ai oán não nùng, [illegible] phiền, thở [illegible] khổ thảm [illegible] kẻ [illegible] xuân, cửa [illegible] theo [illegible] duyên gặp gỡ [illegible] Hoàn-kiếm [illegible] thành ra một [illegible] của cả [illegible] « Lão Trang [illegible] » [illegible] mình mới xuất bản, [illegible] như câu chuyện [illegible] thuật trong số báo [illegible] 12 vừa rồi, hai cô [illegible] phố Sinh-từ vô-đoan mà cột chặt cái dây oan nghiệt [illegible] đâu nhau làm một cuộc du [illegible] trong hồ Hoàn-kiếm. Quái lạ thay cái « dịch » chán đời, cả ở trong nữ-giới ta cũng đã gớm ghê dữ dội như thế.

Thương ôi! cái câu hỏi « Đời đáng chán hay không đáng chán » trong khoảng mấy năm nay ở xứ ta cũng đã nhiều người phát vấn mà cũng đã nhiều người trả lời, ngay trên tờ báo này cũng đã nhiều lần giải thích phân-minh, bàn luận vỡ vạc. Tuy cái vấn đề ấy vẫn còn là một vấn-đề triết-học, chưa có cái đoán-án vững-vàng, nhưng dù thế nào mặc lòng, cũng hãy phải tạm hạ một câu kết luận rằng: đời đã có mình thì mình phải có đời, không nên chán mà cũng không thể chán được. Song, [illegible] nói đời không nên chán và đời không thể chán mà cái « dịch » chán đời nó đã thành là một chứng thời bệnh trong xứ mình, thanh niên nam nữ vẫn không khỏi cái bệnh ấy nó triền-nhiễu, nó mau-diễn, nếu cứ mãi như thế này thì e có một ngày kia cả nước là một cái thao ma, quỉ khí âm-âm, mộ-sắc trầm trầm, nhân tài điêu tụy, quỏ-hồn ủy mị, trăm nghề trăm nghiệp đều bại-hoại đổi phế, lấy một cái nước người còn hiếm. [illegible] kém như nước ta bây giờ đứng ở giữa cái làn sóng sinh tồn cạnh tranh, sâu loại đua khôn, năm châu đấu trí, trong cái thế-kỷ thứ hai mươi này, còn [illegible] nòi-giống Rồng Tiên, nước con Hồng-Lạc!

Cổ-ngữ nói: có bệnh có thuốc. Các bệnh dịch khác người ta đã tìm tòi ra được thuốc chữa thì cái bệnh dịch chán đời của ta, ta cũng phải cố mày-mò ra thuốc chữa mới xong. Trước khi nghĩ thuốc, ta phải xét căn-bệnh vì đâu. Cái căn bệnh dịch chán đời trong nam-giới ta thì các nhà thức-giả cũng đã từng suy cứu bệnh-tình. Đây nhân cái ngạc hão trúng dịch vừa rồi là hai người trong nữ-giới mắc bệnh; vậy trong bài này ta chỉ xét xem cái căn bệnh dịch chán đời trong nữ-giới ta thế nào, hễ biết rõ được bệnh tình rồi, ấy tức là có thuốc chữa ở đây rồi vậy.

Cái căn bệnh thứ nhất là vì cái thuyết ái tình với cái thuyết luân-lý xung đột nhau. Xe tơ kết tóc là một việc quan trọng cả một đời người đàn-bà; đối với việc ấy, ở nước ta xưa kia thì chỉ thiên trọng về phương-diện luân lý mà không dám nghĩ tới phương diện ái-tình, nên có những câu « đàn bà như hạt mưa sa », câu « cha mẹ đặt đâu ngồi đấy », không hề biết hờn duyên tủi phận, oán trời trách người. Bây giờ thì không thế, cái thuyết ái tình đã thâu nhập, mà cái thuyết luân lý, nền nếp đã gần muốn lung lay, trong bạn quần thoa đã nẩy ra có một hạng người nhảy chỗ ra ngoài cái hàng rào luân-lý mà theo tít tới cái cõi cực-lạc ái-tình, chị em cùng bạn không khỏi thấy cái thú cưỡi rồng sinh phượng mà ao-ước thèm thuồng, nhưng cái bốn phong-tục trong xã hội, trong lịch sử nó cũng vẫn còn vơ vẩn ở đâu trên mây ngoài gió mà linh thiêng vẫn còn lẩn lút, che chở đến một số đông người, cái lời cha mẹ, bỏ lễ hôn nhân, thanh nghị vẫn không dung mà lương-tâm mình vẫn không tha thứ, dứt ái-tình không nỡ mà vượt luân-lý lại không đành, ngổn ngang trăm mối bên lòng, sao cho khỏi hờn duyên tủi phận, oán trời trách người mà cho cuộc đời là cái nợ nần, quyết tìm phương tẩu thoát; đó là cái-bệnh căn chủ yếu về cái « dịch » chán đời trong nữ-giới ta.

Cái căn bệnh nữa là vì cái vật chất khoái-lạc với cái lề thói cần kiệm xung-đột nhau. Ở đời có lấy cái cảnh ngộ của mình làm yên-ổn thì sống trong đời mới được vui vẻ êm đềm; cuộc đời của đàn-bà, ở nước ta xưa kia thì chỉ lấy sự cần kiệm là thích là hay, lấy thu va thu vén là giỏi-giang, lấy hay làm hay làm là đức hạnh, nên có những câu « canh một thiếp còn dọn cửa dọn nhà, canh hai dệt cửi, canh ba đi nằm », câu « chồng đánh chẳng chừa, quen mui cứ giữ cùi dừa bánh đa », không lấy ăn sung mặc tốt làm sướng, không lấy chơi bời thong-thả làm vinh, quần nâu áo vải không lấy làm tủi thân, mắm mặn cà chua không lấy làm ân hận. Bây giờ thì không thế, cái vật chất khoái-lạc đã nhiều bề cám dỗ mà cái lề thói cần kiệm phần bị đã thấy cực thân, cùng phận má hồng, có kẻ gặp dịp ưa may, kết duyên được với một cái tủ sắt nào, làm bạn được với đức ông chồng nào lương lớn bổng nhiều, hay lại có kẻ bạo chân dạn miệng, họ ngay nhập diệu được cái « trơ » của phái giang-hồ mà được hưởng cái sung sướng lên xe xuống ngựa, ăn trắng mặc trơn, giầy nọ ô kia, dầu thơm phấn nhoáng, hồi cô đến cái thân thể của mình không được thế mà sinh thêm sinh tủi, sinh ngao ngán buồn rầu, mà cái tiếng khen giúp chồng nuôi con, dậy sớm thức khuya, hà-tằn hà-tiện, đến ngày nay không phải là cái điều vẻ-vang danh-giá lắm cho đàn bà nữa, thì cái cảnh thực bần cư tiện kia còn có cái gì thú thưởng được mà [illegible] cái tinh-thần ngậm đắng nuốt cay. Cái căn bệnh này cũng có một phần gây nên cái « dịch » chán đời trong nữ-giới ta vậy.

Đã biết bệnh-căn tại thế, thì phương thuốc trúng bệnh tức là cải-lương cái chế-độ hôn-nhân, cha mẹ nên kén-chọn cho con được thuận đôi vừa lứa, đừng có cái tệ gả bán ép buộc như xưa; hai nữa là cải-lương cái tập-quán hiện thời, đừng quá chìm đắm về cái vật-chất khoái lạc mà đua nhau sùng thượng cái lề thói cần-kiệm của các bà các mẹ mình đời trước đã treo cái gương nữ tắc sáng rực hoàn cầu, tưởng cái phương thuốc đó cũng tạm dùng làm một phương trừ dịch này được.

D. B. T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 19 và 20 Juin 1923

Tòa Nội-các nước Bỉ

Sau khi ông Theunis đến yết-kiến Bỉ-hoàng về việc Bỉ-hoàng cử ông lập tòa nội-các mới, thì ông có hội kiến với nhiều nhà chánh-trị về đảng Thiên-chúa-giáo và đảng Tự do. Các báo có nói muốn lập một tòa nội-các cho được ổn cái vấn đề cải lương việc học nước Bỉ ngày nay rất khó.

Việc trong các hạt trú binh

Tòa án binh Werden kết án xong năm viên chủ mỏ về tội không chịu nộp than, hiện nay trốn ở hạt không có trú-binh. Mỗi người phải phạt 5 năm tội giam, và phạt tiền từ 5 triệu 600 nghìn quan cho đến 54 triệu quan.

Các quan có tịch-biên một số than ở các mỏ Brassert và Dravert về hạt Wattenscheidt.

Vẫn có người hủy-hoại cơ-khí.

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-âu

Báo *Le Temps* có nói: Cái vấn đề trái khoản vẫn chưa giải quyết xong. Mọi lẽ của Ismet Pacha phân trần ngày hôm chủ nhật, thì MM. Rumbold và Montagna không ưng thuận. Các phái-bộ các nước vẫn giữ cái thái độ như cũ.

Tòa thẩm phán quốc-tế

Tòa thẩm phán quốc tế đã đặt phiên tòa lần thứ hai mới rồi tại La Haye. Có ba việc, Việc tàu *Wibledon*. Ngày tháng Mars 1921 tàu ấy có chở đạn được đến nước Ba-lan, thì nước Đức không cho tàu ấy đi qua sông đào Kiel. cái thể-lệ của những người Đức có ruộng nương tại các nơi trước kia thuộc về địa hạt Phổ, mà sau theo như hòa-nghị Versailles thì đã nhượng về nước Ba-lan. Cái thể lệ về đất Đông-bộ xứ Carélie, Trong tờ hòa nghị Dorpat của hai nước Phần-lăng và Nga-la-tư ký với nhau năm 1920, có nói đến việc ấy, nhưng không được rõ, nay tòa phải xét lại.

Nhật với Nga

Có tin rằng M. Joffe đã được cử vào chức Toàn-quyền sứ-thần nước Nga để điều đình với nước Nhật tại Tokio.

Bài diễn-văn của quan Poincaré

Thứ-dân nghị-viện đầu phiếu ưng chuẩn việc yết-thị bài diễn-văn của quan Poincaré về cái chánh sách nội vụ. Số phiếu ưng thuận là 357, chỉ có 200 phiếu là không ưng thuận mà thôi.

Sau nghị-viện bàn đến việc cải-lương thể lệ bầu-cử.

Số chi thu tại Nguyên-lão nghị viện

Nguyên-lão nghị-viện vẫn bàn về số chi thu, quan Tổng-trưởng bộ Tài-chánh có trần thuyết về cái hiện tình tài chánh. Các số chi tiêu giảm đi nhiều, mà các số thu nhập thì nhiều hơn. Các nơi tàn phá đã hồi phục lại, Sau M. Lucien Hubert là đại-thẩm ủy-viên có trần thuyết về số chi thu của bộ Ngoại-giao.

Số nhập-cảng và xuất cảng của Pháp

Hàng-hóa nhập cảng của Pháp trong năm tháng đầu năm nay, giá tiền cộng là 12.131 triệu quan, số tấn cộng 20 triệu 739 nghìn tấn. So với năm trước cũng được 3.347 triệu quan và 635.000 tấn.

Hàng-hóa xuất cảng tính giá tiền 11.682 triệu quan và số tấn 9 triệu 600 nghìn tấn. So với năm trước thì tăng được 3.126 triệu quan và một triệu 611 nghìn tấn.

Nước Thổ đối với ông Pierre Loti

Báo *Intransigeant* có đăng lời của Hassein Haghib Bey, đại-lý nước Thổ tại Paris nói sau khi ông đến dự lễ cất đám ông Pierre Loti tại Rochefort. Ông nói:

Quốc nhân nước Thổ rất là quý-mến ông Pierre Loti. Cái nhà ông ở trong khi ông lưu ở Constantinople lần trước đây, sẽ đóng một cái biển kỷ-niệm, và lúc ông ở đây nhà thế nào, sau này cứ để nguyên như thế.

Cavite ngày 16 và 17 Juin 1923

Nhật với Nga

Tin Séol. — Chánh-phủ Nhật-bản đã cho phép 600 người Nga tị nạn Quá-kích xuống tàu Eldorado đi đến tỉnh Triết-giang (Trung hoa). Đến đây một công ty Hoa-kỳ sẽ trù công việc cho họ làm ăn.

Tàu bè bị nạn

Tin Tokio. — Tàu Express ở Úc-châu đến gặp sương mù trong không rõ đường bị cạn ở bờ bể gần Praga. Sau lại trục ra được mà đi đến hải-cảng Yokohama.

Người Đức đối với việc trú binh

Tin Berlin. — Tướng Ludendorf có đứng tên cổ-động lập một cái kỷ-niệm đài cho Albert Schlagoter, là một viên quan võ cũ nước Đức bị người Pháp xử tử ở Dusseldorf mới rồi vì về tội hủy-hoại đường hỏa-xa.

Việc trong các hạt trú-binh

Tin Berlin. — Quân lính Pháp đóng ở các nhà ga Dormund và Tokra, cũng nhiều nơi nữa, khiến cho miền kỹ-nghệ ở hạt sông Ruhr, cách bắn với các hạt không có trú-binh ra.

Việc đề-chế Nhật-hóa ở Trung-hoa

Ngày 15 Juin mới đây, phòng Thương-mại Nhật-bản ở Thượng-hải có gởi cho bản chánh-phủ một bản tờ trình về việc đề chế Nhật-hóa. Cứ như bản tờ trình ấy, thì việc đề chế một ngày một thêm kịch-liệt, các nhà buôn bán Nhật-bản tổn thiệt rất to, và cuộc kinh-tế của Nhật tại Trung-hoa thụ hại nhiều lắm. Lúc buổi đầu việc đề chế là do bọn học-sinh khởi lên, đến nay thì các phòng thương mại Trung-hoa, cùng nhiều hội có thế-lực cũng tán thành vào, nên cái thanh hiền và cái ảnh-hưởng mới sinh ra rất to. Trong tờ trình ấy có nói:

Việc đề chế này có thể làm đổ cái nền kinh-tế của Nhật-bản ở Trung-hoa. Các ngân-thị không đánh giá hàng-hóa Nhật-bản nữa. Người Trung-hoa không chịu giao-thiệp với người Nhật-bản, không đi tàu Nhật bản. Hàng-hóa Nhật-bản chịu bỏ không có ai chở đi. Trong bản tờ trình ấy có xin bản chánh-phủ tìm phương bổ cứu cho, dẫu không trừ được hẳn, thì cũng làm cho đỡ đi vậy.

Chuyện kỳ khôi

Sinh nói chữ

Ông nghị Chiến muốn che kín hẳn cái thuở hàn-vi của mình ngày trước thì từ khi vận tàu đến giờ, giao-thiệp với ai ông cũng sinh nói chữ lắm. Trong những lúc ngồi ô tô, ông thường nghe thấy người ta nói đến chữ mã-lực thì ông cứ in trí rằng mã-lực nghĩa là mạnh.

Một hôm ông mời khách đánh chén, có một ông bạn hỏi thăm:

Bà nghị độ này có được mạnh không?

Ông nghị liền đáp:

Cảm ơn ông, nhà tôi mã-lực nhiều lắm.

Anh sốp-phơ xe máy của bà nghị đang đứng ngoài sân nghe câu chuyện cũng bật cười mà nói một mình rằng:

Mã lực của bà nghị thì chỉ có ông hay là sừ Rích là thí-nghiệm được mà thôi, chứ người ngoài ai biết đâu mà nói.

Hỏi ra mới rõ là bà nghị ngày xưa cũng là tay đã trải mùi đời lắm rồi.

Hiền-Vi.

Việc Lê-nguyên-Hồng bỏ Bắc-kinh trốn đi

Trong mấy số báo trước bản-quán đã nói đến việc Lê-nguyên-Hồng bỏ Bắc-kinh mà trốn đi, cứ như tin tức sau đây thì Lê bị đảng cừu-địch bức bách phải bỏ đi, và lúc đi quá vội-vàng không kịp giao giả năm cái quốc ấn, nên ở Bắc-kinh điện đến Thiên-tân để đón Lê ở nhà ga, mà đòi lấy quốc-ấn mới để cho đi. Các tin tức như sau này:

Tin Thiên-tân, 14 Juin. — Lê-nguyên-Hồng đã được tha bốn giờ sáng hôm nay. Nguyên đêm hôm qua viên thư ký riêng của Lê có đi xe hỏa riêng lên Bắc-kinh để xin Lê phu-nhân giao giả năm cái quốc ấn, đến khi ở Thiên-tân nhận được tin ở Bắc-kinh nói rằng phu-nhân đã giao giả quốc-ấn rồi thì Lê tổng-thống được tha ngay và đã về nhà riêng của ngài tại tô-giới nước Anh.

Tin Bắc-kinh, ngày 14 juin. — Lê Tổng-thống đã được tha, Lê phải giữ lại là vì thư thất của ngài hiện nay trốn ở nhà thương Pháp, nhất định không chịu giao giả quốc-ấn, của tổng thống giao cho phu-nhân giữ. Phu-nhân nói: Lê tổng thống không cho phép thì phu-nhân không giả.

Chiều hôm qua Lê tổng-thống ở Thiên-tân có điện đến Bắc-kinh nói rằng ngài nhất quyết từ chức, và giao cho tòa nội-các tạm giữ việc.

Tin Thiên-tân, ngày 14 Juin. — Viên thư ký của Lê tổng-thống có nói với viên đại-biểu một báo-quán ở Thiên-tân: Việc giữ quốc-ấn, không phải là Lê tổng-thống dụng tâm, nhưng là một việc lâm mà nên. Lê bị bức-bách nên phải từ chức. Cả bức điện-tín của Lê tổng-thống gửi ở Thiên-tân về, cũng là bị kẻ cừu-địch bức-bách mà phải viết.

Một sự phát-hiện kinh-thiên động-địa về khảo-cổ-học (1)

(Tiếp theo)

Lập được cái kỳ-công phát hiện ấy là ai? một người tên Howard Carter nước Anh, một người tên Carnavon cũng là một vị bá-tước nước Anh. Ông Haward Carter từ trước vốn là một nhà « Ai-cập học » vô danh; ông chuyên-tâm tra xét về các cổ-mộ Ai-cập đã có đến hơn ba mươi năm. Các cổ-mộ Ai-cập xưa nay các nhà khảo-cổ vẫn lấy làm chú mục; nhân vì phong-tục Ai-cập đời xưa, phàm những qui-nhân sau khi chết thường đem thi-thể chế thành nãi-mộc-y (nãi-mộc-y là cái thi thể người chết chế thuốc vào cho không bao giờ thối nát) rồi đem hết đồ ẩm thực phục dụng lúc sinh thời đều để ở trong mộ, cung sự cần dùng cho người chết, ở trong mộ lại thường có chạm vẽ cả nhân-vật phong-cảnh hoặc sự tích trong [illegible], cung sự ngu-lạc cho người chết; mà đến các lăng tẩm đế vương thì lại càng cực xa-hoa, phàm hết thảy cái gì người sống có ăn có dùng có cưỡi có nuông là để ở trong mả đó; về khoảng năm trước kỷ-nguyên 2.900 đến 2.750, hoàng-lăng Ai-cập thì dựng ở trong tháp kim-tự; cái tháp lớn có tiếng trong thế giới hiện còn đứng cao sừng-sực ở bờ sông Nil đều là nơi giường ngủ sau cùng của các đế-vương Ai-cập đời trước, nhưng sau ấy thời thường có trộm giặc tuyệt phá trong tháp, cướp mất đồ vật của báu trong mả, nên về sau lăng-tẩm đế-vương không để ở trong tháp ấy nữa, bèn tìm đến những nơi cùng-cốc hoang-sơn, nhân-tích chưa tới, đào một cái huyệt lớn, kiến tạo lăng tẩm ở trong huyệt rồi lấp cửa huyệt lại cho không ai biết; những lăng-tẩm như thế phần nhiều tụ cả ở phía tây sông Nil ước hai dặm; cái hang ở vào quãng phụ-cận đô-thành cổ Ai cập còn có tên gọi là hang « hoàng lăng » (La vallée des Rois) tức đó; người Ai-cập về cổ-đại bảo-hộ hoàng-lăng một cách chu-mật như thế, mà trộm cướp cũng vẫn tìm ra; cứ gần đây có nhiều nhà học khảo-cổ Ai-cập phát-hiện được thì những lăng-tẩm ở trong hang « hoàng-lăng » hầu hết bị trộm cướp đào lấy mất cả đồ vật; những lăng-tẩm Ai-cập lo bảo-hộ hoàng-lăng, bèn đem cả các cái tượng mộc-nãi-y và các đồ vật qui-trọng trong lăng-tẩm cũ giấu kín cả vào các nơi khác, thành thế đến lúc các nhà khảo-cổ-học phát hiện được những mộ huyệt cổ, ở trong thường thường rỗng không chẳng có vật gì cả; theo lời trong sử chép thì các đế-vương Ai-cập táng ở trong hang « hoàng-lăng », có tới hai mươi nhăm cái mộ, mà trừ cái mộ mới phát hiện đây, các cái khác cũng khá quật hở hết mà kết quả chỉ được mấy cái đẫn tre mặt gỗ và mấy món đồ tàn-phá linh-tinh mà thôi, mấy nhà khảo cổ-học đối với sự thám hiểm ở hang « hoàng-lăng » đã nhiều người thất vọng, chỉ có ông Carter thủy chung vẫn không hề nản chí; ông xem trong trứ ở sách cổ-văn ai-cập thấy trứ ở viện

(1) Xem số báo ngày 18 Juin 1923.

bác-vật Ý-đại-Lợi xét được trong hang « hoàng-lăng » còn có một tòa hoàng-lăng rất nhỏ [illegible]

VĂN UYỂN

NÚI LỬA ETNA

phải bồi 45 đồng cho người bị mất cắp, tòa Thương-thẩm y án.

Tòa án Đại hình. — Hôm nay [illegible] Mộc-lan nữ tướng-quân. — [illegible]

Đại-vũ ca

Quyền tạo-hóa nắng mưa bão gió,
Phận sinh linh đâu có oán trời,
Lòng riêng riêng tiếc của hoài.
Những thương lắm mất cho đời mất
xanh.
Nhớ đời cô thái-bình hữu-lệ,
Thường lắm phen mưa gạo mưa
vàng.
Bây sao mưa giống vỡ đường,
Hay đời lỗi đạo phải mang tội-tình ?
Mấy thăng trước nắng hãm kinh nắng
rát,
Bắc-kỳ ta lắm hạt không mưa.
Khô khan lúa mọ rực rỡ,
Khóc thầm lo những mất mùa tháng
năm.
Nhờ vì trạch được giảm tắc nước,
Lúa lại tươi nửa được nửa hao
Sắp ngày gặt hái xôn xao
Lưng trời buông trận phong đào gớm
ghê.
Trời với nước bốn bề trắng xóa.
Các cánh đồng muốn là thuyền nan.
Gặt mọ gặt lúa sóng tràn mông-
mênh.
Mệp-mờ ngọn lúa sóng tràn mông-
mênh.
Nơi gặt được, nơi đành bỏ hết,
Của một đồng công nên nghĩ sao.
Bấy lâu áo xẩn quần cao,
Cày mây cuốc gió biết bao công-trình.
Cầm hái lặo, lạnh mình như cắt,
Thọc thì nửa mộng nửa mềm,
Nông cơn với vát, sâu chìm ai hay.
Giống cây đã đến ngày ăn quả,
Sắm cót bỏ lại hóa bỏ không.
Kia như hoa lợi bãi sông,
Cũng theo mưa gió hóa công giải tràng.
Nỗi hòa khiến niên hoang khốn khổ
Lại lắm nơi bão đổ cửa nhà.
Lạc-hồng cùng giống nòi ta,
Thương nhau ta phải thiết tha một
lòng.
Tôi xin lạy các ông một sắt.
Xót tình dân bởi bẩn tham tâm.
Xét cho lân ngập thành dâm,
Nhà nông đứt ruột đau ngầm lắm nơi.
Tôi xin can các người hung bạo,
Chớ nghĩ rằng thiếu gạo làm liều.
Trời bão sao cũng phải chiều,
Dễ làm s ông việc khéo tiêu cũng vừa.
Khách phương lưu đầu thua tiền của,
Đương cơn này chớ có ham chơi.
Thử trông ra cánh đồng khơi,
Ai mó mặt thóc cho người sẻ ăn.
Trận mưa lại từ dân co cực,
Mạch máu đ.o Nam Bắc gắn xa.
Phú-tài nên giám hẳn-sia
Ấy là tinh mệnh, ấy là cơ sâu.
Yêu nhau xin nhớ lời nhau.

Ng.-Đông-Giuẩn.

Một sự tiến-bộ của nghề vô-tuyến-điện

Trong một số báo trước, nhân nói về sự tiến-bộ của nghề vô tuyến điện, bản quán có nói : « Chẳng bao lâu nữa các nhà hát bội có thể mắc máy vô-tuyến-điện, khiến cho ai nấy cứ ngồi ở nhà mà cũng có thể nghe được đàn ngọt hát hay và mục-kích được điệu múa bộ hát.» Nay lại có tin ở Washington gởi đến, nói rằng mấy bữa trước đây, M Jenkis thí-nghiệm chiếu bóng đi xa bằng vô-tuyến-điện, kể quả được thập phần viên mãn. Điện-tín ấy lại có nói : Lúc thí-nghiệm có các quan chức đến chứng kiến.

Nếu quả vậy, thì việc bản-quán nói trước đây, sắp gần đến ngày thực hành vậy.

Một loài thú dữ xưa nay ít người biết

Trong tháng Mai mới rồi, một người Hoa-kỳ tên là M. Herman Burge đi săn ở hạt Kenya (Đông-bộ Phi-châu) có giết được một loài thú dữ, người bản xứ gọi tên « Oura nandi » hoặc « Ketet ».

Loài ấy ăn thịt người. Nó giống con lang (tuồng) lắm. Hai hàm răng nó khỏe bằng hai hàm răng loài sư tử, lông nó cũng giống lông loài lang, Nhưng loài lang hai chân sau thấp hơn hai chân trước, loài này thì hai chân sau và hai chân trước cũng cao bằng nhau.

No cũng có lông bờm như con lang, trong những lúc chiến đấu lông bờm ấy đứng dựng lên, trông bộ rất dữ. Loài ấy khỏe lắm. Cứ như lời dân bản hạt nói, thì con vật bị giết ấy, mấy bữa trước bắt mất một con bò non, mà tha qua một bức tường cao hơn một thước tây. Loài thú dữ ấy có lẽ các nhà bác-học chưa từng biết bao giờ.

Sáu cái án xử tử

Việc Chợ-chu

Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm đã xét đến việc bọn tù ở Chợ-chu ngày nằm ngoái.

Nguyên là đêm hôm 27 rạng 28 Août 1922 lũ tù giam ở nhà pha Chợ-chu về tỉnh Thái-nguyên thông đồng với nhau giết mấy người lính gác, cướp lấy súng, pha nhà tù làm loạn. Lũ chúng nó giết chết mất viên chủ sự An-nam nhà giây thép ở Chợ-chu chết cả giây thép. khi lính khố xanh đuổi bắt, lũ nó lại bắn chết mất mấy người nữa và khi đi đường gặp một người xã-đoàn và lính đồng lại giết chết xã-đoàn cướp lấy súng rồi lẩn lút trong rừng đi ăn cướp. Lũ tù ấy giết chết mất 17 người

Tòa Nam án tỉnh Thái nguyên phạt tên Phạm-v-Tinh, Vũ-v-Reng, Phạm-Si, Tống-v-Y, Ng-v-Xuân tức Bạch Si, Ng-văn-Chiêu tức Định và Dương-v-Nghĩ tức Luân cả về việc ấy đều phải tội xử-tử. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tên Chiêu tức Định xuống khổ sai 20 năm và y án phạt xử-tử những tên khác.

MỘT CHÚ HÂU-SANG BỊ BẮT Ở MARSEILLE

Vài hôm nay khi tàu *Sphinx* tới bến Marseille, các viên chức thương-chánh có bắt được một chú hâu-sang Trung-hoa đinh đem một số lớn nha-phiến lên bến.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kỉ từ ngày 21 Juin 1923 giá bạc ở sở Nhà nước định là 8 ' 40

Change quốc-tế. — *Ngày 20 Juin 1923* : 3 ½ 56.65. — 4 ½ 1918 61,80 — 3 ½ 1915 75,20 — 5 ½ 1920 87.60. — 6 ½ 1920 86 95

Các quan Thanh-tra thuộc địa đã về tới Saigon. — Các quan Thanh-tra thuộc-địa đã xong công việc ở Bảo-hộ thì đề đi tàu *Auriany* tới Saigon chiều hôm qua. Các quan Thanh-tra Cosse, Sol, Merly và Merat thì định đi luôn về Pháp. Còn quan Thanh-tra Pesnon là đầu phái-bộ thì đến ngày 2 Juillet mới đi tàu *Angers* về.

Tin đường sá. — Đường số 20 tỉnh Bắc-ninh bị ngập thì ô-tô không đi lại được ở chỗ kilomètre 12 k. 350 và 12 k.150

Đường Hanoi đi Lạng-sơn nay không đi lại được ở kilomètre 138 độ trong mười lăm ngày, vì bị mưa lớn cả.

Muốn bán một cái xe ô-tô hiệu « CITROËN » 10 mã-lực, kiểu xe đóng thực đẹp, sơn mũi xanh.

Giá 2.000 $ hay 16.000 fr.

HỎI TẠI :

M. RIVIÈRE, Sontay

3615

Tòa Thượng-thẩm — *Tự tiện bắt giam người.* — Trần-xuân-Dục là ký-trưởng làng Hoàng-trình phải tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt 1 tháng tù về việc thù hai người tuần phiên làng khác nhân dịp có đám cướp bắt đánh trói rồi giam ở điếm trong một đêm, giải trình quan sở tại và lí đi ăn cướp được thả vì xét không đủ chứng cớ.

Thông gian. — Trần-v-Tôn tức là ký Tôn và Ng-thị-Chan là vợ một người tên là Trần-văn-Chỗ phải tòa Nam-án tỉnh Yên-bay phạt mỗi người 3 tháng tù và 40 đồng về việc thông gian với nhau được thả vì không đủ chứng cớ.

Ăn cắp vải. — Tòa Nam án tỉnh Bắc-ninh phạt tên Trần-văn-Thoa và Hoàng-văn-Theo mỗi tên 3 tháng tù về tội ăn cắp mấy tấm vải của người hàng vải ở chợ và bắt hai tên ấy phải bồi thường cho người bị hại 60 đồng.

Tiêu tiền công. — Tòa Nam-án tỉnh Phúc-yên phạt tên Ngô văn-Hoan là lý-trưởng làng Phù-nhe 3 tháng tù về tội lấy tiền của làng bán vị thứ tư tiên và bắt phải bồi 81 đồng trả dân. Tòa Thượng-thẩm y án.

Làm chứng gian. — Tên Ng-văn-Chế là lý-trưởng gá sóc đĩa trong làng lấy hồ. San nghe thấy một người chực đi tố quan về bắt. Nhân trong làng có đám trộm tên ấy thông-đồng với sư chế về cho ăn trộm mà mình thì làm chứng gian nhận có trông thấy Tòa Nam-án tỉnh Vĩnh-an phạt tên Chế 4 tháng tù, vì tên ấy đã quá hạn mới chống án, nên tòa y án.

Bán phiếu quốc-trái của làng — Tòa Nam án tỉnh Hà nam phạt tên Lê quang-Phái là lý-trưởng 1 năm tù và 50 đồng về tội bán phiếu quốc-trái của làng tiêu việc riêng và bắt phải bồi 676 đồng trả dân. Tòa Thượng-thẩm thu cho tội tù và y án phạt tiền và bồi thường.

Nhũng lạm. — Tên Ng. văn-Sưu là lý-trưởng chứa sổ bộ và biên lại lại thu làm thêm 50 đồng thuế của dân làng Đến khi thấy lộ thì lại chữa lại. Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt tên ấy 2 năm tù Tòa Thượng-thẩm y án.

Ăn cắp và chứa đồ ăn cắp. — Tòa Nam-án tỉnh Hà nam phạt Phan v-Mạo 1 năm tù về tội ăn cắp của một người tên là Ng-Thuy, đồ đạc đáng giá là 60 đồng và Ng-kim-Toan một tháng tù về tội chứa đồ ăn cắp. Tòa Thượng-thẩm y án, nhưng cho tên Toàn án treo.

Hành hung. — Vì chuyện trạch nhau rát nước tiện Phạm-văn-Nhi cãi nhau với một người đàn-bà tên là Lại-Nhỡ rồi đánh bị thương đau trong 15 ngày không làm được việc gì. Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt tên Nhi 3 tháng tù và 20 đồng và bắt phải bồi 50 p. cho người bị đánh. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tù và phạt tiền, giảm tiền bồi thường xuống 5 đồng.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phó công Biển nhà bảo (Docteur Pierre) số nhà 9 ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ sáng sớm đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng riêng người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3612

Cuộc thi xe đạp. — Đến tối thứ bảy 23 Juin hồi 9 giờ, Hội xe đạp sẽ mở một cuộc đua ở trên vòng. Mấy tối nay trời cứ mưa mãi, mong rằng bữa đó trời sẽ tạnh ráo để cuộc hội ấy được vui-vẻ.

Kỳ thi chức phó cai-trị hạng ba. — Từ 25 đến 28 tháng này tại phủ Thống-sứ có mở kỳ thi chức phó cai-trị hạng ba.

Cái nạn mô-tô. — Chiều hôm kia, 9 Juin hồi 5 giờ, cách Hà-đông chừng kì lô-mét có xảy ra một cái bi-kịch rất thảm là M. Rory, chủ ngục ở Hanoi bị ngã xe máy mô-tô lăn xuống ruộng mà chết. Số là chiều hôm ấy M Rory chạy với một người bạn là M. Drouin làm giáo-học, hai đứa rủ nhau đi chơi xa. Hai ông cùng đi xe máy mô-tô, khi qua huyện Hà-đông với xi-lô-mét thì M. Drouin vượt trước một quãng dài, M. Rory muốn mở máy cho kịp thì không rõ vì làm sao mà ngã lăn xuống ruộng.

M. Drouin đi một quãng xa, không thấy bạn đâu cả thì mới trở lại, thấy mô-tô đổ chồng chơ trên đường, còn người là liệt máy mà có lẽ M. Rory đã thoát xe tay ra gare Văn-điển để về Hanoi rồi, chẳng để ngờ xuống bên đường thì thấy bạn mình đầu vực xuống đất mà chân lên trời như thế một cái cọc vậy. Bấy giờ mới vội vàng lôi lên thì M. Rory đã tắt hơi rồi là vì chết ngạt. Quan Công-sứ Hà-đông được tin báo, liền đến tận nơi cùng với quan pnó, quan giám-binh. Tử-thi không về nhà thương Hà-đông, ngày hôm qua đã đưa về Hanoi.

Sáng hôm qua quan Bộ-lý Hanoi và quan thầy thuốc xét về việc khám nghiệm đã về tận Hà-đông để khám biên.

Có bán một cái xe độc-mã, bánh cao-su, còn mới và một con ngựa Bắc-thảo còn trẻ.

Hỏi ông L. Platre à Tourane. 3616

Hôm 6 Janvier 1922 lúc xảm xẩm tối, ở xóm Khuối-dìn về xã Đại-lai-phủ Hòa-an, tỉnh Cao-bằng, bỗng thấy nổ năm sáu phát súng, khiến cho ai nấy đều sợ hãi. Ngay lúc ấy có một lũ giặc cầm dao gậy, dồi đọc và gây phá hàng rào và cửa xông vào nhà anh em Vi-văn-Trung đánh người nhà bị thương, cướp lấy đồ vật tiền bạc tất cả độ 100 đồng. Đoạn rồi chúng lại sang hai nhà láng giềng cướp đồ đạc đáng giá độ hơn 50 đồng, đánh trói sự chủ, rồi kéo nhau tẩu tán. Bấy giờ tổng đoàn và lính đồng sở tại theo tới chân cướp đuổi, song không bắt được tên nào, vì nơi ấy có nhiều rừng núa mà đường lối thì rất là khó đi.

Quan phủ đến khám rồi liền báo cho các đồn biên-thủy biết để trốc nã quán giam phi. Mãi đến hôm 11 tháng đó bắt được tên Hoàng-v-Phúc người Tổ, hôm 26 bắt được tên Phan-v-Ninh người Thổ và hôm 15 Mai bắt được tên Dương-v-Nê người Khách.

Quan bản hạt tra xét thì là bọn cướp ấy có cả thảy 14 tên vừa Khách và Tổ, tên Trương-trần-Sun làm tướng (việc đã chết ở ngục thất ngày 1er Août 1922) ; và tên Nê là con vợ người khỏ chồ là Vi-v-Trung đưa đường. Bọn ấy có hai khẩu súng trường 5m và khẩu súng liên Mosser thì một tên Khách chưa bắt được cẩm. Trước khi ăn cướp lũ ấy họp ở nhà tên Nê.

Trước mặt quan bản hạt thì lũ tên Nê đã thú nhận cả, song khi quan Dự-thẩm Hanoi hỏi thì chúng đều phản cung cả không nhận gì.

Ba tên phạm trước chưa can án lần nào cả.

Tên Nê hôm nay không có mặt ở đó, hiện ốm nặng đương chữa ở nhà thương, vì thế tòa chỉ xử tên Phúc và tên Ninh mà thôi ; còn tên Nê cho hoãn lại đợi vụ sau sẽ xét.

Tòa xét xong, rồi tha cho tên Phan-v-Ninh vì không đủ chứng cớ và phạt tên Hoàng-v-Phúc 5 năm tội đồ.

AI MUỐN MUA

Các thức bàn, ghế, tủ, các đồ dùng trong phòng đọc sách văn vân...

Ai mua xin đến hỏi M. Wilkin là quản nguyên Nam-chanh Hà-thanh, cứ buổi chiều từ 3 giờ đến 5 giờ ngày nào cũng được, tại ngõ Vọng-Đức, số 1.

3612

Ngạch thừa-phái. — M. Trịnh-văn-Nhiên, thừa-phái hạng ba tại huyện Hoành-bồ (Quảng-yên) nổi bạn nghỉ thi ray bổ đi phủ Khoái-châu (Hưng-yên) thay M. Vũ-đình-Trụ phải bỉ chức.

M. Ng-si-Cát, thừa-phái hạng nhì tại huyện Kim-sơn (Ninh-bình), nay đổi đi huyện Hoành-bồ thay M Trịnh-v-Nhiên.

M Đỗ-Lang, thừa-phái hạng nhì ai chân Sơn-dương (Tuyên-quang), được phép nghỉ 15 ngày.

M Lê phấn-Phiên, thừa-phái hạng năm ở chân Sơn-dương (Tuyên-quang) bổ thay M. Đỗ Lang làm lục-sự trong khi nghỉ vắng.

Ngạch cô đớ — Cô Nguyễn-thị-Phương được bổ cô đớ thực-thụ hạng sáu.

Trường Cao-đẳng Nông-lâm. — Trong số bảo tháy hôm qua bản-quán có theo như lời lai cảo chữ một sinh viên mới đỗ tốt-nghiệp trường Cao đẳng Nông-lâm mà đăng bảo, nay lại tiếp được cảo một sinh-viên khác tờ cải chính như sau này, vậy bản-quán cũng lại cứ nguyên văn đăng bảo :

Tôi xem báo Trung-Bắc ngày hôm qua có một chỗ không đúng là MM. Cung đình-Quý, Ng-hữu-Trí, Ng-v-Tồng được tổng cộng cả kỳ thi viết và kỳ vấn-đáp tới gần 600 điểm. Nay xin lục-sao điểm-số cả hai kỳ thi như sau này, xin nhờ quý-báo chữa lại cho, kẻo sau này lại có nhiều lời nghị-luận :

MM

Ng-văn-Tồng (ban Nông-chích)	535.
Ng-hữu Trí (Lâm-chính) . .	527.
Cung-đình-Quý (Lâm-chính). .	505.
Ng-lâm-Sô (Nông-chích). . .	501.
Ng năng-Bắc (Lâm-chính) . .	488.
Phạm-ngọc-Bông (Lâm-chính).	466.
Hoàng-v-Lan (Nông-chính) .	449

Một sinh-viên trường Nông-Lâm lại cảo.

Giấy tưởng lục. — M. Ng-hữu-Lộc, tri-huyện hạng ba tại huyện Kim-thanh (Hải-dương) được thưởng một đọc tưởng-lục vì đã tỏ lòng mẫn ái và can đảm trong khi bắt kẻ cướp.

Phát phần thưởng

Tại Bắc-ninh

Hồi 8 giờ rưỡi sáng hôm 19 Juin đã phát phần thưởng cho học trò các trường nam nữ Tây Nam ở Bắc-ninh và Đáp-cầu tại rạp hát. Có quan Nguyên-soái, quan phó-sứ, các qui quan và qui phu-nhân, các quan tỉnh đến chứng kiến đông lắm. Có phường nhạc Tây đến giúp việc.

Tại Bắi-thượng (Thanh-hóa)

Bốn giờ rưỡi chiều hôm chủ-nhật 17 Juin mới rỡ, trường Bái-thượng đã làm lễ phát phần thưởng cho học-sinh tại ngoài rạp mới dựng ở sân nhà trường, ở cửa trường có kết lá, kết hoa, câm cờ, trang-hoàng trông rất trọng thể.

Đến dự hội có quan Đại-lâm chủ tọa, Đức-cha ở Hiêu-lễ, các viên chức tòng sự các sở, các cha mẹ học trò, các thân-hào trong hàng phố, đông đúc và vui vẻ lắm. Đức-cha ở Hiêu-lễ có đưa những học-sinh Lào, học tại trường ở ở Hiêu-lễ lên xem để cho được thêm vui.

Trước khi phát phần thưởng, theo lệ thường M. Phạm-văn-Hợi đọc bài diễn-văn bằng Pháp-văn, đại khái cảm ơn các viên chức đến dự lễ đông như thế, cảm tạ quan Đại công các ngài đã sẵn lòng tốt gửi cho thêm tiền và sách vở để sở phần thưởng được nhiều hơn khi trước, và khuyến rằn học sinh trong khi về nghỉ hè. Rồi đến M. Ng-huy-Hoàng, phụ giáo cũng nhọ đọc bài diễn-văn quốc-văn. Quan Đại ứng khẩu nói một hồi lâu, khuyến rằn học trò, ông phan Thuần dịch ra tiếng ta. Mỗi khi diễn xong thì đều nghe thấy tiếng vỗ tay nổi lên.

H. L.

Núi lửa Etna (trong đảo Sicile) lại thêm dữ-dội. Đá nóng trong núi phun ra bao bọc cả xã Linguaglosen. Hai nơi Garligliono và Taormina cũng nguy-ngập lắm. Nhân-dân kéo đi nơi khác để tránh nạn. Các quan chức hết sức cứu trợ. Quốc-vương nước Ý cũng viếr thư thưởng cũng sẽ đến nơi.

Cuộc diễn-kịch

Tối thứ bảy và chủ-nhật 23 24 Juin tức là ngày mồng 10 và 11 tháng năm ta này :

Tại RẠP HÁT TÂY LỚN HANOI

đề cùng vào việc làm phúc và nhất là cùng vào các phòng thí-nghiệm Pasteur.

Diễn vở :

Si-tinh-mộng-tinh

Là một vở tuồng mới hát theo lối cải-lương. Cách cử chỉ ăn mặc y như thật, có cả nước thật, chứ không dùng cái roi mà làm con ngựa như lối hát cũ.

Việc này cũng là việc nghĩa-cử, mà cuộc hát này là hát ca-lương dùng hợp cả lối cũ và lối mới để cho hai phái tân cựu đều được hả lòng.

Tích « Si-tinh-mộng-tinh » là chuyện hai người cách nhau hơn biết cải qua, tả đủ mọi cách bỉ đời, nhiều đoạn vui bông lơn, mà cũng có nhiều đoạn rất nên nàng, nước là đoạn Hằng-nga ra chốn am thanh cảnh vắng, toan liều mình cho thoát nợ đời, nẫu thấm vọ cũng. Xem tuồng này thì biết cuộc bi hoan ly hợp là sự thường, cổ chí thì nên.

Lối hát này cũng có nam, khách, *hòng-lơn, ngâm lý*, đủ mọi trò để cho người xem không đến nỗi buồn.

Những lối hát vô lối như thay mâm, hò hẻ, trống kèn ầm ỹ vân vân thì giảm bỏ đi hết nhiều chỉ dùng những câu hát có vần chương tư tưởng để cho người đi xem nghe có rành rẽ khỏi bực mình về những câu thô bỉ, mà sự tiến tuồng này thật là một sự tích mới, mà những người hát đều là những ông tài-tử và chiếu cùng bội viên Hội Trí-hóa Hanoi ra giúp. Những lúc nghỉ hát thì có phường nhạc tây thổi.

Vậy xin các ông các bà ở Hà-thành và ở các tỉnh đến hôm ấy đến xem qua trước là giải trí, sau cũng là việc làm phúc lớn.

Hiện bán vé ở nhà Ông Lê-văn-Phúc chủ hiệu in Đông-kinh-ấn-quán, số nhà 82 phố hàng Gai Hanoi.

Bắt đầu bán vé từ tôm có các bạch này, xin các ông các bà mua vé trước, kẻo hết chỗ ở các tỉnh xa nên viết giấy cho ông Lê-văn-Phúc để mua trước

Giá chỗ ngồi :

Lô trên gác và từng dưới mỗi ghế	2$50
Ghế bao lơn mỗi ghế.	2,00
Lô áp sân khấu gác thượng mỗi ghế.	2,00
Lô giữa hai hàng cột mỗi ghế.	2,00
Ghế thường trên gác mỗi ghế.	0,50
Ghế dưới gần sân khấu mỗi ghế	1,50

Hai hôm hát lấy lại có phường nhạc Hà đồng đến thổi giúp, và có mấn theo lối Xiêm. Sách tuồng này hôm hát có bán tại nhà hát.

Cuộc hát này không những có các ông tài tử ra giúp mà thôi, lại có hội nhạc Trí-hóa cũng vì công nghĩa mà có giúp, một ban ta-nhạc, hiện có ông Đỗ-đình-Đạt chủ trương về ban ấm-nhạc lại có ông Nguyễn-đức-Kiên cũng giúp một vai tuồng không kém.

Tưởng chẳng nói các ngài cũng biết hội Trí-hóa xưa nay vẫn tổng giúp bao nhiêu việc nghĩa, đã từng được các ngài vui lòng.

H. A. H.

Các ông các bà nào đã có bảo tâm đến xem hát, tức là có quyền vào việc làm phúc rồi, thì chúng tôi không quyền nữa,

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

COURSE INTERNATIONALE
DE 100 KILOMÈTRES
Courue le 10 Mai 1923
Vainqueur : LE STUMPH
sur bicyclette J. B. LOUVET

Les cycles J. B. LOUVET
sont indépendants de tout consortium
et luttent seuls
par leurs propres moyens

EN VENTE CHEZ :
ANSTETT & Cie
Avenue Paul Doumer
HAIPHONG
NGUYỄN HỮU THĂNG & ĐỖ ĐÌNH ĐẠT
45, Le Boulevart de Lagrée
HANOI
2081

Rượu-bồ-đào :
« TONIQUE TONKINOIS »
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng :
Chiều nay đệ được phẩm của MONTÈS gửi ông, có chế nên một thứ rượu bồ đề từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lực phê thị gửi cho gọi được phụng chỉ-ông để tỏ thanh-giá.
Khâm thử.

[illegible]

Rượu này đã xét-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Savon Cadum
Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cùng nhiều món độc khác làm cho nước da mất sự mịnh của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chóc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chác cùng làm chác lưỡi nóng, thì savon đó làm nhiều muối, chắc nó phải làm dày nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch ; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịnh, mà lại làm cho lỗ chơn long được khoản khoác.

Trong mình ta đều có lỗ theo chơn long, nếu những lỗ ấy bị buội-bặm bích lại, thì nó mọc ra u, nần cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn long, rửa đồ nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoản khoác và mịnh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm ích kém, gì người ta dùng nó không bỏ chúc nào, mà lại lâu bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

Hàng mói — Giá cục rẻ !

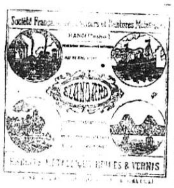
Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn đồ Mông-tư cùng nhiều thứ vóc, nhiều thứ tốt mà bán giá cực rẻ để chiều hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
Soieries Nouveautés
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2016

Các ông chủ-nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », Julien & Fortin, 45 8, đường Gia-Long, Hanoi.

2063

VỎ KỀN

Đồng-hồ đeo tay hạ giá
Mỗi cái **1$00**

Thưa các quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 8 quan nên chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không bớt thời xin biên cái kính giọng vàng cả hộp xin xem như sau này :

Hàng hồ đeo tay chôn tốt thủy giữ		giá trước	5$40	nay	4$40
—	id	có kim ly		6 00		5 00
—	id	kim tia, và kim vàng	—	4 50	—	3 50
—	id	vuông thực xinh		5 80		4 80

Bỏ các quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 cái kính gọng vàng đôi mới và 1 cái hộp kính aluminium và cả tiền cước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
49, Phố hàng Ngang, HANOI

2049

Muốn được
SÁU TRĂM BẠC (600$)
thì hỏi thể lệ CUỘC THI ĐỐ *của*
HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi.*
Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi

được tờ sau này :

Hôm thứ bảy 16 Juin 1923 vào hồi 5 giờ rưỡi, tôi đi học về có bắt được cái ví da ở cạnh vườn hoa Cửa nam, trong ví có năm đồng bạc giấy một đồng với bảy hào con, một cái thẻ đi làm tên là Phạm-đức-Lương và một cái hình thì tôi đưa cho người đội xếp số 165 gác ở đấy đưa về sở Cẩm hàng Trống để ai có cái ví ấy đến mà nhận.

Từ hôm ấy đến nay, tôi chưa thấy các báo đăng về việc ấy, vậy nhờ ngài đăng cho.

Trần-thị-Thịnh
Học-sinh Trường kỹ-nghệ
Thực-hành, Hanoi

Tư vấn nghị-viên. — Trong một số báo trước, bản-quán có nói nghe đâu ông bán Nguyễn-đình-Phẩm ra ứng cử nghị viên tư-vấn về hạt Thanh-trì và Hoàn-long. Sáng hôm nay M. Phẩm có đến thăm bản-quán nói rằng : chỗ bằng hữu nhiều ông có lòng mến có khuyên ông ra ứng cử, nhưng vì ông còn muốn mở mang việc buôn-bán của ông, nên kỳ này không có thể ra ứng cử được vậy ông xin có lời để các nhà dự bảo biết, đến hôm 1er Juillet này đừng bỏ vé cho ông.

Ngạch học-chính. — Các viên trợ-giáo phụ-ta có tên sau này được bổ tập sự.

Bắc-ninh : MM. Phạm-Nao, Hoàng-v-Ngương, Ng-mai-Thu, Lê-hữu-Dong, Trần-v-Cam, Vũ-tú-Dịch, Ng-v-Ty, Ng-đình Hồng, Ng-hữu-Phúc, Phạm-như-Thiệu, Ng-khắc-Khiêm.

Bắc-giang : MM. Đào ngọc-Tiên, Ng-đức-Nho, Đàm-v-Tu, Ng-thị-Nha, Đào-v-Diên, Trịnh-hữu-Ban, Đào-v-Bình, Dương-xuân-Đam, Phạm-duy-Hiên, Đỗ-thế-Hệ, Ng-đình-Thiện, Trần đức Cương.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản quán
Giá mỗi quyển . . . . 0$80
Tiền cước mỗi quyển . 0.12
Ai ở xa, xin viết thư về cho ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton, Hanoi.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Kỳ thi Sơ-học năm nay. — Trong số học sinh các trường thi tốt nghiệp tại Đáp-cầu vừa rồi được 75 người trúng tuyển mà một trường Bắc-ninh đã được 30 người. Xem như vậy thì năm nào học sinh trường Bắc-ninh cũng được xuất sắc hơn các nơi khác. Thế lại càng tỏ rằng các giáo-chức ở Bắc ninh bao giờ cũng hết lòng với nghĩa-vụ của mình. Hết lòng mà được cái kết quả như thế thì còn có phần thưởng nào bằng nữa.

ĐÁP CẦU

Bằng Sơ học — Tên cậu *Hoàng-văn-Thiệu* thi đỗ Sơ-học ở Đáp-cầu hôm nọ in lầm là Hoàng-văn-Thiện. Vậy nay cải chính lại cho đúng.

HƯNG-YÊN

Dịch trâu bò. — Làng Ngọc-tranh, huyện Phù-cừ nay có dịch trâu bò. Vậy các thể lệ ở nghị định ngày 19 Juin 1923 về việc dịch trâu bò ở làng Trương cước huyện Kim-động thì nay cũng thi hành tại hạt Ngọc-tranh.

VIỆC KINH-ĐÔ

Trừ cái thói xấu ở rạp ca. — Giọng ca-lý và ty-trúc ở Trung-kỳ nhứ là ở Huế thời lại càng hay hơn ở đâu cả. Người trong Nam ngoài Bắc cũng thích nghe mà thậm chí người ngoại quốc cũng chuộng cái cách điệu hòa hoãn thanh-tao ấy. Tuy thế mà ở trong có cái khuyết điểm rất to, mà chẳng ai biết chấn chỉnh lại, sửa sang lại mà lại còn đua nhau tập luyện để mở mang càng ngày càng thêm to rộng lên. Nay thử xem những rạp ca đàn ở Huế trước hết đã có người muốn chấn chỉnh lại, sao lại bị kẻ khác dùng ra một rạp ca khác hơn hai năm, nay lại thôi, vì đã làm cho người ta chán chường cái thói xằng, cái điệu tục. Rạp ấy tan những người ca lại rủ nhau đi các tỉnh xa giữ nghề ấy làm sinh nhai, rồi lại có người lập ra rạp ca khác liền, cũng ở trong thành-thị, ngót vài tuần lại bị người ta chán, xem chừng lỗ vốn, lại có kẻ mở rạp ca khác ở một nơi nhà quê.

Ngày khởi đầu người đến xem rất đông, cách bốn năm ngày sau lần lần lại thấy giảm bớt nhiều lắm. Thậm chí có đêm chẳng có một người nào đến xem. Lẽ ấy chẳng phải là người ta nhàm chán đâu mà chóng thế ; chẳng qua chỉ vì cái dâm thanh tục điệu thái quá cho nên nhiều người thấy thế mà không xem nữa.

Ca và đàn ở Huế vốn là một thanh âm rất hay, nhưng sở dĩ mà bị người ta chán mãi là chỉ bởi trong lúc ca diễn những trò rất đê tiện và trái cương-thường luân-lý, ở những rạp ca nào cũng thấy diễn những trò : vợ bẫu vợ chính ghen nhau, chồng bỏ vợ đi ngoại tình kẻ khác, hoặc là vợ bỏ chồng đi kiếm nơi êm thanh cảnh vắng mà làm những chuyện trái lẽ vô nghì. Đã thế mà khi ca lại dùng những điệu nam-bình nam-ai và cách lý lạc-nó, và những lối bông lơn đê tiện và bỉ-lậu. Các lối ấy do những tay hạ lưu đặt ra, rồi lại dùng những người hạ lưu mà tập lấy, khi đem ra diễn, tạ diễn cho phần nhiều người hạ lưu xem, khác nào như « quần-manh dẫn quần-manh » chớ đã mấy người thấy vấp ngã mà đỡ nâng, thấy sai lầm mà sửa đổi.

May sao ! nay có người biết chuyện ấy là lầm là chạ, lại hại phong-hóa thường nhân luân mà cấm ngăn những kẻ con em không được tiêm nhiễm vào những nơi ấy. Trong một họ hàng mà có người tôn trưởng biết lẽ phải điều trái mà cấm ngăn kẻ dưới. Như thế thật đã nên ngợi khen. Còn như một xã-hội mà kẻ này vấp ngã, người kia trông thấy đi lơ. Xe trước đổ, xe sau cứ chạy.

Một nghề đờn ca hèn nhỏ dường ấy, thiếu gì người trông thấy và xét biết cái sự đồi bại của nó, mà chẳng ai đoái hoài đến nơi. Thế thời cái xã-hội ấy chẳng lẽ không bằng một cái gia-tộc kia hay sao. Điều ấy tưởng cũng nên quan tâm lắm thay !

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Lại chó dại. — Hôm 16 Juin người ta có đưa một người tên là Lê-ngọc-Viện 26 tuổi, làm nghề thợ mộc, quán làng Hạ-vệ thuộc huyện Hoằng-hóa, đến nhà thương xin điều trị về bệnh chó dại cắn phải mà đã lên cơn.

Tên ấy khai rằng hôm mồng 6 tháng ba ta có làm thợ tại một nhà ở làng Phù-lưu, thuộc huyện Đông-sơn, bị con chó của chủ nhà cắn phải, từ khi ấy cứ nghĩ rằng chẳng can chi không lưu tâm đến, mãi đến hôm mồng ba tháng năm ta này, khi sáng dậy lấy nước súc miệng thì thấy rùng cả mình mẩy, mới nghi là bị chó dại cắn phải, bèn vào nhà thương xin thuốc, khi đến nơi còn đang tỉnh táo, đến tối thì kêu khát nước quá, lấy nước uống rồi, liền phát cơn lên một cách rất dữ dội, la thét, phá phách ầm ầm cả đêm cho tới sáng ngày thì chết.

Đó chỉ do sự không đề-phòng mà uổng mạng, chứ như khi bị con chó cắn phải lập tức tới nhà thương xin chữa cho, thì có đâu mà đến nỗi chết.

Trong các tờ báo hàng ngày vẫn khuyên ai lỡ ra có bị chó cắn phải thì nên lập tức đến xin chữa tại nhà thương để cho khỏi hậu hoạn, thế mà nào đã mấy người biết chịu nghe, cứ thị thường nên đã xảy ra lắm nỗi thảm thương, nghĩ mà thương hại cho những người ấy.

BÌNH-ĐỊNH

Cũng là chuyện cây chuối nhiều bắp. — Hôm trước đã thuật chuyện một cây chuối-sứ ở làng Long-vân trổ 32 bắp.

Nay lại có một cây nữa, cũng loài chuối ấy ở làng Trung-tín tổng Nhơn-ân, phủ Tuy-phước, lại trổ đến 42 bắp, thật là lạ, thiên-hạ đi coi rầm đàng.

Quan địa hạt có sai phái đến khám và vẽ hình cây chuối, để bẩm Tòa. Cùng sức giữ gìn cho toàn vẹn, cho thiên-hạ xem chơi.

Không biết vì sao mà thiên hạ cho sự ấy là hiện quái hiện yêu ? ! !

Y-khoa Bác-sĩ Sarrailhé
5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 395

Xét nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh điên.
Bệnh đau đạ dày, đau ruột.
Bệnh đàn bà.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ chiều.
Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

2060

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ **MAURICE LOUBET**
Thương thụ đệ ngũ đẳng Bảo-đầu bội-tinh
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
Giây nói số 236

5018

AI MUỐN DÙNG ĐIỆN ĐỂ THẮP ĐÈN TRONG NGÀY HỘI 14 JUILLET 1923

Hiện nay các công-sở đã lấy nhiều đèn để thắp trong ngày hội 14 Juillet, vậy công-ty có lời kính cáo để các nhà mua điện biết rằng nhà nào muốn lấy điện thì phải nói trước, hạn đến ngày 10 Juillet là cùng, sau ngày ấy công-ty không nhận nữa.

Nhà nào muốn dùng thêm bao nhiêu đèn phải nói rõ cho công-ty biết.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tầu và hàng Ta ; hàng bán buôn, không bán lẻ và không gửi kiểu mẫu đi các nơi.
Hàng Tầu có xưởng bên Trung-hoa làm ra, cho nên quí khách mua được giá rất rẻ hơn các hiệu khác, vì các hiệu đó còn phải buôn lại của bản-hiệu ; nếu quí khách mua của bản-hiệu, thật là buôn tại gốc, bán tại ngọn. Vậy xin các quí-khách chiếu-cố mới biết hàng tốt, giá rẻ.
MUỐN BUÔN : các thứ hàng thật tốt thật trắng ai có xin gửi mẫu lại, bản-hiệu xin giả giá rất cao.

2010 — Nay cáo-bạch YU-WO-TSEONG

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đỡ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc ấy cũng được.

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng: Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, tráp, quả, ván vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cùng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bàn nốn bằng song làm dùng kiểu chắc chắn, cẩn-thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ; Lại có bán đồ các thứ hàng Saigon hạng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.

2082

興同梁

Kính trình đồ các qui-khách biết cho rằng bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên các về nghề kim-hoàn xây, đã ngoài hai mươi năm nay nghề làm mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu nói-chữ các kiểu vòng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, qui-tim, ván vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế các qui khách tiện dùng, nhân dịp sắp ngày tết Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, châu chấu, ngọc-thạch, ngọc trai, kim sa, bồ-phách san-hô, mã-não, và mặt ngũ kim vân vân, đủ cả các thứ, và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới nhã rẻ, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các qui-khách quá bộ lại xem, đã mua hay không, bản-hiệu lấy làm cũng có người để thêm tiếp các qui-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-HING
Bijoutier
41, Rue de la Soie, 41,
(Tonkin) HANOI

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TRANH VẼ

Bán buôn — Bán lẻ

Bản-hiệu mới về và mới in được nhiều thứ tranh thủy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là: kiểu thêu, kiểu dệt, kiểu đen, kiểu giấy cườm vân vân.

Lại có nhận bán truyện SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VĂN
Vẽ tranh, sẽ kiểu và vẽ truyện-thần
73, Phố hàng Bông, Hanoi

Kính mời các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) thuốc [illegible] ông cho dùng thuốc 3 ngày, tốn tiền mà bệnh cũng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TU-NGOC-LIEN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Dapcầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngoài hỏi ở các nơi gửi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2082

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nên cần ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi, thì nên mua thuốc hiệu POMMADE ROYER, đông đồ ngày lắp lực mà trong khỏi liền.
Ở Paris hỏi tại hiệu bán chế DEPOT, 220, R. St Martin.
Ở Hanoi hỏi tại hiệu Bà CHASSAGNE

LỆ MUA BÁO

Xin nhắn lại để các ngài được báo luôn tiện, về các kiểu qui ông nào mua thì gửi tiền cho bổ lỡ ông có tiền gửi theo giấy mua thì bản quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

RƯỢU BIA HOMMEL

Có thùng ngâm nước đá sẵn
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU:
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Tourane là ông Hook-Guine-Seng

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

3055

Giá bán 1$50 cả cước

BÁN TẠI HIỆU:
LY-SENG-BAO
42, Phố Hàng Bồ, Hanoi.

2052

Dùng thuốc phải cần-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất qui để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu **GUIONEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá đới hiệu **CORONA** không ho bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra răng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI:
GUIONEAUD Frères
HANOI — HAIPHONG

PHAN-ĐỨC-THÀNH

HANOI — 2, Rue des Cantonnais, 2 — HANOI

GRANDS ARRIVAGES:
Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes
GROS & DÉTAIL

MỚI ĐẾN số các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng annoi Bắc và các thứ vải, vân vân. Lại có may quần áo ta và quần áo tây để các lời.

Bản-hiệu lại có bán nàng điệp Vĩnh-Thịnh-Long chính hiệu nữa.

Các bệnh bỏng, thổ, chuột rút, đau dạ dày, vân vân... dùng thuốc:

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán: 0$85

Ở Bắc-kỳ có gửi bán tại

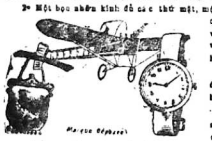
Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Gò đa và hồ Hoàn kiếm trong sang

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ. Hanoi

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang:
1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vông, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.
2° Một bọn nhiều kính đồ các thứ mặt, mặt đeo mặt trắng, mặt nhỏ lá cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân, quế nước đeo bị mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ bỏ túi đương, đồng-hồ bàn thức, đồng-hồ chăm-sóc, vân vân.
4° Một bọn chiêng sử đồ sứ, lọ sứ, bát sứ, hễ sứ đẹ thấy-tiêu nay là bày bánh cũng được và tờ bình vân vân.
5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Giáo thức hàng mới sang kỳ năm sẽ trên này chúng tôi xin báo bu giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cửa các đồ sứ trang, chậu bôn, ngọa ngà, vàng thì không kể, chắc các qui khách cũng đã trông cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ số nhà 28 Hanoi.

171

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Mọi người nghe nói, đều khen ngợi mà rằng:

— Tiểu công tử còn nhỏ tuổi mà nói năng đã khác thường!

Mạnh-lệ-quân vương-phi lại nói:

— Trong mấy năm nay nước *Cao-ly* không triển-cống chi cả. Tôi nghe nói *Nam kim* nữ-chủ mỗi ngày một hoang-dâm càn-dỡ, mà *Phi-giao* cũng lười-biếng, cho nên không sai người đem quân sang bắt tội. Mới đây lại nghe nói *Nam-kim* nữ-chủ bị bệnh, còn việc tu-bổ quốc-sử, chưa biết bao giờ xong. Ngày nay ta nên tấn với triều-đình sai một viên đại-tướng đem quân tới *Áp-lục-giang*. Hễ *Cao-ly* thấy ta sửa-sang binh bị tới, thì sẽ tiến binh bắt tội.

Vệ-dũng-nga vương phi mừng mà nói rằng:

— Vương-phi thật là một tay thao-lược, ít người theo kịp! Việc ấy ta phải tâu với thiên-tử điều binh khiển tướng ngay. Còn một việc này nữa, tôi xin nói để vương phi biết: nàng *Diêm-tuyệt* quyết chí in bánh, lỗ-mẫu nàng càng thân-phụ nàng đều chiều ý nàng cả. Thái-hậu định lập một cái chiêu ở trong cung, cho nàng ra đấy tu-hành, vương-phi nghĩ có nên không?

Mạnh-lệ-quân vương phi cười mà hỏi nàng *Diêm tuyệt* rằng:

— Nàng *Diêm-tuyệt* ơi! nàng nghĩ thế nào mà muốn đi tu?

Nàng *Diêm-tuyệt* nói:

— Tôi chẳng có kiến-thức chi cả. Từ bé đến nay vốn tính vẫn thích sự tu-hành. Và lại lười-biếng, chỉ hàng ngày theo thân-phụ tôi xem ngắm các tinh-tượng, lấy thế làm vui. Thân-phụ tôi có ý chiều tôi, cho nên không nỡ trái ý. Tỏ mẫu và thân mẫu tôi cũng bằng lòng, mới đem việc ấy tâu cùng thái-hậu vậy.

Nói chưa dứt lời thì *Lưu-gến ngọc* phu-nhân gọi nàng *Diêm-tuyệt* mà bảo rằng:

— *Diêm-tuyệt* con ơi! cha mẹ con đều bằng lòng cho con tu-hành, chẳng qua cũng bởi cái tiền-duyên tức-phúc của con đó! Ta vẫn biết đã lâu rằng con là người có tiên-phong đạo-cốt, ngày nay dẫu tạm xuống trần-thế, nhưng sau này rồi sẽ lại bạch-nhật phi-thăng. Chúng ta đây không sai được bằng con vậy.

Mạnh-lệ quân vương-phi và *Vệ-dũng-nga* vương-phi đều cười mà bảo rằng:

— *Lưu* phu-nhân thật là một người rất tinh nghề xem tướng. Phu nhân thường nói nàng có tiên-phong đạo-cốt, chứ không phải người trần, ngày nay quả-nhiên nàng ham sự tu-hành, thế mới biết người ta ở đời muốn việc đều có số-mệnh. Chúng ta đây lòng tuy mất thịt, đầm chim trong bể khổ, thời giờ thấm-thoắt, chẳng qua cũng lao-lực một đời.

Nói chưa dứt lời thì nàng *Hang-ngọc-t'anh* đứng dậy, đến gần trước mặt *Mạnh-lệ quân* vương-phi và *Vệ-dũng-nga* vương-phi, rồi qu xuống mà tâu rằng:

— Dạ dám bẩm hai vị vương-phi! tiện tỳ nay có một nỗi riêng hơn 20 năm trời nay chưa hề ngỏ chuyện với ai, ngày nay sự thế đã đào-dầu, vậy xin cứ thực phân-trần để hai vị vương phi tường tình cho.

Mạnh-lệ quân vương-phi và *Vệ-dũng-nga* vương-phi cũng đỡ nàng *Hang-ngọc-thanh* dậy, rồi kinh ngạc mà hỏi rằng:

— Nàng *Hang-ngọc thanh* ơi! nàng có việc gì, xin nàng cứ nói!

Nàng *Hang-ngọc-Thanh* mới kể lể sự tình mà rằng:

— Hai vị vương phi ơi! *Nam-kim* nữ chủ thực là cô-mẫu tôi. Nguyên tổ phụ tôi buôn-bán làm nên giàu-có gia-tư kể bằng trăm vạn. Tổ-phụ tôi thấy cô-mẫu tôi giống khổ mặt *Mạnh* vương-phi, mới mạo-nhận đưa về kinh-thành, để mong được kết duyên cùng nhà *Hoàng-phủ*. Sau việc không thành, lại gặp có thái-tử *Cao-ly* mua về làm vợ, thành ra ngày nay làm nữ-chủ ở nước *Cao-ly*. Năm xưa tổ-phụ tôi có sang chơi, nhưng thấy-thổ không quen, về được mấy năm thì tạ-thế. Thân-phụ tôi vốn con nhà giàu, không biết tiết kiệm, chỉ những cầu quan mua trước, trăm nghìn đồ đi như không. Hai thân-huynh tôi thì đêm ngày ở chốn bình-khang, của ra có lối của vào thì không, còn chỉ mà chẳng phải khánh-kiệt. Sau bỗng gặp cơ gia-biến, hai thân tạ thế, sản nghiệp phải tịch-ký sung-công. Cậu mợ sa-sút, mỗi người một nơi, tôi đến ở nhờ nhà ông cậu, chẳng may mắc mưu lừa-đảo, lưu-lạc vào chốn thanh-lâu. Khi vào tới đó, vì cớ không chịu tiếp khách mà mụ chủ đã dùng bết cách tàn nhẫn, ngọn roi oan-nghiệt, thịt nát máu rầy. Về sau dẫu được thoát vòng, nhưng nghĩ đến lắc nào, lại rùng mình sởn tóc. Cái thân bạc-mệnh này, mai sau còn có mong gì. Và nghe tin cô-mẫu (tức *Nam kim*) tôi hoang-dâm càn-dỡ thì gia-thanh nhà họ *Hang* tôi một sớm bỏ đi. Nghĩ mình bỗ thọa trăm chiều, giọt lệ khôn cầm, chỉ những muốn theo cha mẹ xuống suối vàng cho rảnh. Nay dám xin hai vương-phi cho tôi được theo nàng *Diêm-tuyệt* để đêm ngày tu-luyện mà đoạn tuyệt trần-duyên.

Nàng *Hang-ngọc-thanh* nói xong, lại phủ-phục xuống đất mà khóc. *Mạnh-lệ-quân* vương-phi và *Vệ-dũng-nga* vương-phi nghe nói, chưa kịp trả lời thì *Lương-cầm-hà* phu-nhân vội-vàng chạy đến đỡ nàng *Hang-ngọc-thanh* dậy mà bảo rằng:

— Nàng *Hang-ngọc-thanh* ơi! sao ngày nay tự-nhiên nàng lại bỗng nói câu ấy? hay là nàng còn nghi tôi có lòng ghen-tuông đó chăng! Hoặc-giả tôi vô-ý nói lỡ câu gì thì nàng cứ bảo thực, tôi xin nhận lỗi. Nếu nàng bỏ tôi mà đi tu thì khiến tôi luống những đau lòng đứt ruột, chẳng thà chết trước cho khuất mắt, để khỏi trông thấy cái cảnh phân-ly.

Lương-cầm-hà phu-nhân nói xong, lại nức-nở khóc hoài. Hai bà vương-phi thấy vậy, động lòng thương xót mà ứa nước mắt khóc. Hai phu-nhân cùng *Gia-tướng* công-chúa cũng khóc, rồi tìm lời khuyên-giải.

Vệ-dũng nga vương-phi nói:

— Con dẫu tu ơi! con chớ thương khóc làm chi! Chỉ-thống người ta mỗ người mỗi khác, ta không nên cưỡng bách. Con trông nàng *Hang-ngọc thanh* đấy: cũng là một người có tiên-phong đạo-cốt không phải người trần-tục. Và năm nay nàng đã đứ g tuổi, từng trải bao nhiêu gian-khổ, tưởng điều trông thấy, đã làm cho nàng chán cuộc đời. Thế thì tu thiết-tưởng con cũng chớ nên cưỡng-bách mà cố ép uổng, hãy nghỉ đi nghỉ lại cho kỹ.

Lưu-gến-ngọc phu-nhân nói:

— Nàng *Hang-ngọc-thanh* vốn là người có quả tu, tôi trông cái tướng-mạo nàng tôi cũng đã biết. Nàng nghĩ thế là phải, dẫu mai sau *Hùng* công từ về nước, tôi cũng không lấy việc ấy làm hối hận.

Lương-cầm-hà phu-nhân khóc mà thưa rằng:

— Người dạy dẫu phải, nhưng nếu vậy thì tôi dây sao được yên lòng, chỉ bằng tôi cũng xin theo nàng cùng tu một thể. Đến khi phu-quân tôi về, sẽ tìm người khác nàng khẩn nữa tôi. Và vương-phi đã thuận cho nàng *Hang-ngọc-thanh* đi tu thì cũng xin cho con được thỏa cái chí-nguyện ấy.

(Còn nữa).

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)